

BE-A0518_116906_115630_DUT

Archief van het Kartuizerklooster te Herne

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Taal en schrift van de documenten.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief	5
Archiefvormer.....	5
Archief.....	5
 BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN	 7
Archief van het kartuizerklooster te Herne.....	7
I. Algemeen.....	7
II. Goederen, inkomsten en lasten.....	7
14208 - 14210 Manualen van pachten en renten. 15de eeuw-1530.....	7
20430/7 - 20430/10 Stukken van beheerder Monthéron, verantwoordelijke bij de opheffing van het klooster. 1783-1788.....	8
20430/11 - 20430/12 Papieren van na de afschaffing. 1794-1801.....	8

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:

Kartuizerklooster te Herne

Periode:

1357-1801

Archiefbloknummer:

BE-A0518.1827

Omvang:

- Laatste inventarisnummer: 20430
- Omvang geklasseerd: .15

Archiefbewaarplaats:

Rijksarchief te Leuven

Raadpleging en gebruik***VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING***

De archiefstukken zijn vrij raadpleegbaar.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie gelden de voorwaarden in tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

TAAL EN SCHRIFT VAN DE DOCUMENTEN

De stukken zijn in het Latijn, Frans en Nederlands.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

Het kartuizerklooster van Herne was de eerste instelling van deze orde in de Nederlanden. In 1314 verkreeg Willem III, heer van Edingen, van de bisschop van Kamerijk de toestemming een kluis te laten bouwen nabij de Onze-Lieve-Vrouwekapel te Herne. De eerste religieuzen waren afkomstig van de naburige kloosters van Valenciennes, Noyon en Saint-Omer. In de 15de eeuw kende de gemeenschap haar bloeiperiode. Het kloostercomplex werd uitgebreid en meerdere leden van het huis verwierven bekendheid als auteur, kopiist of geestelijk leider. Vanaf de 16de eeuw begon het verval zich echter geleidelijk aan in te zetten. De reden hiervoor lag in grote mate bij het vele oorlogsgeweld dat de instelling doorheen de vroegmoderne periode teisterde. Zo moesten de kartuizers in 1580 eerst hun toevlucht zoeken in hun refuge in Edingen, om vervolgens de wijk te nemen naar Bergen. Jozef II schafte de instelling in 1783 af. De gebouwen werden verkocht, met uitzondering van het bedehuis dat een tijdje als parochiekerk zou fungeren.

ARCHIEF

Heel wat archief van het kartuizerklooster van Herne, waaronder de oorkondenverzameling, ging verloren. Wat overbleef, raakte verspreid over verschillende bewaarplaatsen. De beheerders van de goederen van het klooster schijnen na de opheffing in 1783 de documenten niet te hebben overgedragen aan de centrale administratie. In de loop van de 19de eeuw wist het Rijksarchief toch enkele stukken te bemachtigen. Deze werden in 2001 van het Algemeen Rijksarchief naar het nieuwe Rijksarchief in Leuven overgebracht.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

ARCHIEF VAN HET KARTUIZERKLOOSTER TE HERNE

I. ALGEMEEN

- 14206** Biografische lijst van de priors van het klooster. 1313-1747.
- 14206 /2** Fotokopie van het tweede deel van het cartularium. [20ste eeuw].
- 14206 /3** Fotokopieën van diverse stukken betreffende de kartuis. [20ste eeuw].
- 14206 /4** Kopie van een los blad uit het cartularium. [s.d.].
- 14206 /5** Eerste deel van het cartularium. 1212-1436.
- 14206 /6** 'Capitula generalia Carthusiae'. 1416-1442.
- Cartularium. [15de eeuw].
- Kroniek. [17de eeuw].

II. GOEDEREN, INKOMSTEN EN LASTEN

- 14207** Rente- en cijnsboek. 1357.
- 14208** 14208 - 14210 MANUALEN VAN PACHTEN EN RENTEN. 15DE EEUW-1530. [15de eeuw].
- 14209** [15de eeuw].
- 14210** 1530.
- 14211** Eeuwige rentezetting door Petrus Le Ploge, religieus, van al zijn goederen ten gunste van Jan de Zomberge. 1638.
- 14212** Terugbetaling van renten. 1723.
- 14213** Overeenkomst tussen het klooster en de abdij van Anchin, betreffende gronden gelegen te Gages. 1741.
- 14214** Legger van goederen en van renten. 1777-1787.

-
- 14215** Verkoop van bomen. 1785.
- 14216** Verkoopvoorwaarden van het klooster en zijn goederen. 1785.
- 14217** Project voor de restauratie van de kerk en het inrichten van een deel van het klooster als pastorie. 1785.
- 14218** Varia betreffende het beheer van de goederen van het afgeschafte klooster. 1789-1793.
- 20430 /2** Rekeningen van de prior. 1483-1492.
- 20430 /3** Fragment van het proces tussen de kartuizers en de weduwe Cariasso, enerzijds, en de erfgenamen Pierre Vision anderzijds betreffende renten. 1692.
- 20430 /4** Renten. 1735.
- 20430 /5** Inkomsten uit de taille. [18de eeuw].
- 20430 /6** Verkoop van houtkap. 1781-1782.
- 20430 /7** 20430/7 - 20430/10 STUKKEN VAN BEHEERDER MONTHÉRON, VERANTWOORDELIJKE BIJ DE OPHEFFING VAN HET KLOOSTER. 1783-1788. Maandbalans. 1783, 1786-1788.
- 20430 /8** Inventarissen van schilderijen, meubels, boeken,... 1783.
- 20430 /9** Stukken betreffende de verkoop en het verhuur van goederen. 1783.
- 20430 /10** Varia betreffende de latere parochiekerk en de school. 1785-1788.
- 20430 /11** 20430/11 - 20430/12 PAPIEREN VAN NA DE AFSCHAFFING. 1794-1801. Verzoek van de kartuizers tot heroprichting van het klooster. 1794.
- 20430 /12** Verklaring van de opkopers van de goederen van het klooster, in het kader van een mogelijke restitutie. 1801.